

Forslag til: Inatsisartutlov nr. xx af xx. xxx 2020 om valg til Inatsisartut (Formand for Naalakkersuisut)

Demokratiet i vores land er en stor ressource som vi skal respektere. Idet dette sikrer at der ikke er en person der styrer landet, tværtimod lægger den grund til at vi alle i fællesskab styrer og tager ansvar. Demokrati som folk gennem deres stemmer grundfæster hænger tæt sammen med samfundets drift og den enkeltes indflydelse.

Hvis man vil sikre demokratiet i samfundets drift, så kan man ikke komme uden om parlamentarismen. Vi skal værne om parlamentarismen. Vi skal værne om den magt som befolkningen gennem deres stemme udlåner til Inatsisartut. Her lægger Naalakkersuisut op til en øget digitalisering af selve valghandlingen, hvor man begrundet dette med, at den lever op til digitaliseringsstrategien.

Hvad angår valg til Inatsisartut skal man komme med løsninger der afspejler samfundet.

Stemme via en computer er ikke helt forenligt med valgloven. Man skal fremadrettet bane vej for, at man har lettere adgang til at foretage stemme gennem computer, idet man skal bane vej for, at flest mulige vælgere kan benytte sig af deres ret til at stemme.

I disse år med udvikling på infrastrukturområdet er det naturligt at man tilpasser valghandlingen til muligheder der eksisterer. Lovforslaget begrundes blandt andet med, at søfarende og folk der arbejder i havgående trawlere skal sikres mulighed for at kunne afgive deres stemme, hvilket Inuit Ataqatigiit er glade for. Søfolk og folk der arbejder i havgående trawlere samt fisker har ret til at kunne afgive deres stemme som alle andre.

Naalakkersuisut ønsker endvidere at tilpasse terminologien bliver tilpasset så den er i overensstemmelse med internationale standarder. Her ønskes ordet brevstemme ændret til forhåndsstemme. Da ændringen ikke har konsekvenser for valget, har vi ingen indvendinger.

Man skal på lovgivningen gøre det nemmere at studerende nemmere kan få adgang til at kunne afgive deres stemme efter de er vendt hjem fra studieophold i udlandet. Vi kan ikke undvære dem der kommer hjem efter studier i udlandet, og vi vil i fremtiden også have brug for dem. Vi er positive over for, at man gennem Naalakkersuisuts lovforslag vil sikre en smidigere procedure for, at folk der har taget studier i udlandet kan afgive deres stemme.

Der skal altid være plads til at enhver stemmeberettiget kan opstilles af partierne. Det er nødvendigt at der krævet om, hvorvidt partiet har haft plads i Inatsisartut eller ej ved valgets udskrivelse taget ud. Det er vigtigt at alle partier står lige, uden at det skulle komme an på, hvorvidt de enkelte partier har et medlem i Inatsisartut ved valgets udskrivelse.

Inuit Ataqatigiit mener at det er nødvendigt at understrege, at det fremadrettet skal være nemmere for den enkelte at kunne afgive stemme. Også de personer som ikke ejer en computer, eksempelvis de ældre, indlagte patienter og de handicappede, idet vi ikke kan undvære at de altid skal have adgang til at kunne afgive deres stemmer ved valg. Vi er enige med bestræbelser der går på fornyelse af valghandlingen, men på den anden side skal vi fremadrettet sikre, at folk der ikke ejer en computer, eksempelvis de ældre, patienter samt handicappede personer sikres deres mulighed for at kunne afgive stemme.

Vi mener at han skal have en stor opmærksomhed omkring eventuelle hackerangreb udefra. Hvis nogen udefra forsøger at påvirke valgets udfald, vil dette få alvorlige konsekvenser for samfundet, og kan ende med at valget bliver annulleret. Idet man vil begå valgsvindel, som vi kender fra udlandet. Derfor må der ske en udredning i udvalgsarbejdet om hvordan man helt kan undgå at udfaldet af valget kan påvirkes udefra. Vi kræver ligeledes at Naalakkersuisut i deres afsluttede bemærkninger kommer med en understregning af, hvordan man helt kan undgå at der sker påvirkning udefra med computerstemmer.

Hvis muligheden for computerstemmer skal indføres, så skal forbindelsernes kvalitet sikres. Vi ved at der i bosteder i Nordgrønland samt Østgrønland er problemer med forbindelserne. Der kan forbindelserne blive afbrudt fra dag til dag. Derfor skal internetforbindelserne være stabile, såfremt afgivelse af stemme ved en computer skal indføres. Hvis stemmer kendes ugyldige på grund af problemer med forbindelserne, så vil folks afgivne blive ugyldige, hvilket vil være ærgerligt. Der skal ske en nøje udredning af, hvordan man kan rette op på dårlige og langsomme forbindelser, såfremt muligheder for afgivelse af stemme via computer skal indføres på afsindiges beliggende bosteder.

Vi har bemærket af fornyelse af valghandling via IT er medtaget i finanslovsforslaget for 2021. Man skal før en indførelse af valghandling via computer køre forsøg for at sikre at der ikke sker uheld ved valghandlingen, idet en nedbrud af IT systemer på selve valgdagen kunne få alvorlige konsekvenser for samfundet. Hvis der skal ske en succesfuld debut med computerstemmer, er det vigtigt at fejl undgås fra starten af.

Med disse bemærkninger henviser vi punktet til nøje behandling i relevant udvalg forud for andenbehandlingen af forslaget.